

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ: ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали ІІІ науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету початкового навчання**

05 грудня 2023 року

**Харків
2023**

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 11 від 15 листопада 2023 р.*

Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи:
матеріали III науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого
(магістерського) рівня вищої освіти факультету початкового навчання ХНПУ
імені Г. С. Сковороди (05 грудня 2023 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н.,
доц. О. А. Мкртічян Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2023. 113 с.

Збірник містить матеріали інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти другого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики навчання і виховання у початковій школі, інноваційних підходів у роботі вчителя початкових класів, інклюзивного простору в освітньому процесі початкової школи, історико-педагогічних та компаративістських аспектів початкової освіти, перспективні напрями розвитку початкової ланки освіти: український і європейський досвід, провідні питання природничо-математичної та мовно-літературної галузей у початковій школі.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

УДК 378:373.3

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Артьомова Інна Українська календарна обрядовість як засіб національного виховання молодших школярів	8
Батура Юлія Дидактичні ігри як засіб формування пізнавального інтересу молодших школярів	9
Блага Анастасія Особливості формування творчих здібностей молодших школярів у процесі проєктної діяльності	10
Вань Сянюнь Особливості формування комунікативних умінь молодших школярів в умовах нової української школи	11
Вінникова Аліна Шляхи активізації пізнавальної діяльності учнів засобами медіатехнологій	12
Гіріч Вікторія Педагогічні умови естетичного розвитку молодших школярів у процесі гурткової роботи	13
Гладченко Валерія Психолого-педагогічні прийоми формування позитивної «Я-концепції» у молодших школярів	14
Гончарова Олеся Багатодітна родина: особливості виховання дитини	15
Дранник Світлана Основні форми і методи формування вмінь співробітництва у молодших школярів	16
Ємельченко Анастасія Організація позакласної роботи з вивчення рідного краю у початковій ланці освіти	17
Земляна Аліна Особливості використання інтерактивних технологій навчання в умовах дистанційного освітнього процесу в початковій школі	18
Карпінська Карина Практичні аспекти формування патріотичних почуттів учнів молодшого шкільного віку засобами традицій українського козацтва	19
Коновал Єлизавета Застосування ігрових технологій навчання у процесі формування екологічної компетентності молодших школярів	20
Лисак Анна Шляхи формування ціннісного ставлення до природи учнів початкових класів	21
Любченко Світлана Розвиток творчої активності молодших школярів за допомогою аплікацій	22
Максимова Галина Шляхи формування екологічної свідомості учнів початкових класів	23
Мамон Ірина Психолого-педагогічні основи формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі позаурочної роботи	24
Манько Наталія Інтегровані заняття з дошкільниками в контексті реалізації принципу наступності	25
Масляник Тетяна Особливості формування здоров'язберезувальної компетентності в учнів початкових класів у процесі позаурочної роботи	26
Мулюкова Юлія Екологічні тренінги як площина для екологічного виховання молодших школярів	27
Мусієнко Катерина Позанавчальна діяльність молодших школярів як засіб для формування громадянської компетентності	28
Нечитайло Яна Практичні аспекти формування культури академічної доброчесності молодших школярів в умовах дистанційного навчання	29
Партола Данило Формування екологічної культури учнів у навчальному процесі початкової школи	30

Попова Оксана Особливості формування екологічної грамотності молодших школярів на уроках природознавства	31
Пукшин Інна Практичні аспекти формування національної самосвідомості дітей молодшого шкільного віку у сім'ї	32
Пшеченко Марія Система засобів естетичного виховання учнів молодших класів	33
Ревуцька Анастасія Засоби формування проєктної культури молодшого школяра	34
Резнік Вікторія Шляхи формування здорового способу життя молодших школярів у процесі навчання	35
Рохмайл Аліна Формування толерантності молодших школярів в освітньому процесі початкової школи	36
Свид Ірина Технологія розвитку полікультурної компетентності молодших школярів в освітньому процесі початкової школи	37
Семененко Віра Практичні аспекти формування толерантності молодших школярів як засобу профілактики булінгу в освітньому середовищі початкової школи	38
Скрипніков Владислав Особливості формування соціальної компетентності молодших школярів у позашкільній діяльності	39
Скурідіна Уляна Особливості формування соціальної компетентності молодших школярів на уроках з іноземної мови	40
Строган Віолетта Патріотичне виховання молодших школярів у змісті природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	41
Суббота Дар'я Практичні аспекти формування педагогічної культури батьків учнів початкових класів засобами народного мистецтва	42
Храмогіна Анна Психолого-педагогічні умови виховання психологічної стійкості молодших школярів	43
Чайка Анастасія Арт-педагогіка як засіб розвитку мотивації навчальної діяльності молодших школярів	44
Шаповалова Вікторія Педагогічні умови і методи формування відповідального ставлення у молодших школярів до освітньої діяльності	45
Шатун Марина Методи і форми формування медіа компетентності молодшого школяра в позанавчальній діяльності	46
Щипанова Вікторія Особливості розвитку творчих здібностей молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва	47
Яценко Кіра Шляхи формування творчих здібностей молодших школярів засобами арт-терапії	48

СЕКЦІЯ 2

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Голдобіна Дар'я Використання електронного ресурсу Learning Apps в освітньому процесі як засіб формування пізнавального інтересу молодших школярів	49
Дубовик Тетяна Організація проєктної діяльності з дітьми дошкільного віку	50
Каплоух Людмила Веб-квест як інноваційна форма ознайомлення учнів початкових класів із професійною діяльністю рятувальників	51
Котлярова Катерина Експериментальна перевірка ефективності використання STEM-проєктів як засобу формування soft skills учнів початкової школи	52
Левацька Анастасія Програма діяльності вчителя у період адаптації першокласників до навчання в НУШ	53

Експериментальна перевірка ефективності використання STEM-проектів як засобу формування soft skills учнів початкової школи

Котлярова Катерина

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент О. М. Масюк

В епоху стрімкого науково-технічного прогресу сучасні фахівці мають бути конкурентно спроможними на ринку праці, конкурувати вже не з людьми, а з машинами, що спонукає їх набувати і розвивати надпрофесійні навички, які ще не може опанувати штучний інтелект. Тому сьогодні перед державою та сферою освіти стоять важливі завдання щодо постійного моніторингу, розробки та впровадження на всіх освітніх рівнях заходів, спрямованих на розвиток у здобувачів освіти навичок XXI століття, до яких більшість науковців (І. Барановська, С. Барило, О. Деркач, М. Явоненко, О. Демченко, Н. Казьмірчук, О. Жовнич, І. Стахова та ін.) відносять soft skills або «гнучкі» навички – вміння працювати в команді, комунікабельність, креативність, стресостійкість, вміння мислити критично.

Розглядаючи шляхи підвищення рівня сформованості soft skills учнів початкової школи ми висунули припущення, що одним з ефективних способів розвитку «гнучких» навичок молодших школярів може стати використання STEM-проектів в навчально-виховному процесі. Для підтвердження висунутої гіпотези серед школярів Харківської гімназії № 152 був проведений педагогічний експеримент, що проходив в три етапи: констатувальний, формувальний та контрольний. В дослідженні взяли участь 22 учні 2-Б класу.

На констатувальному етапі ми зосередилися на діагностиці рівня сформованості «гнучких» навичок учнів. Взявши за основу модель 4К П. Гріффіна та методик О. Жовнич, визначили такі критерії розвитку soft skills молодших школярів, як: комунікація, критичне мислення, творчість, колаборація (співпраця). В ході дослідження учням були запропонована низка завдань, інтерактивних та ігрових вправ, групові форми роботи, що мали визначити стан сформованості «гнучких» навичок школярів. Аналіз отриманих даних показав, що більшість учнів знаходились на середньому (11 учнів) та початковому (5 учнів) рівнях розвитку soft skills, що дало підставу для впровадження серії міні-STEM-проектів та короткостроковий STEM-проект в навчальний процес з метою підвищення рівня сформованості «гнучких» навичок учнів. В ході формувального етапу педагогічного експерименту з учнями 2-Б класу було проведено низку міні STEM-проектів (STEM-уроки) та короткостроковий STEM-проект.

На контрольному етапі експериментального дослідження аналіз отриманих даних показав позитивні зміни в показниках рівнів розвитку «гнучких» навичок молодших школярів. Зокрема, збільшилася кількість учнів з високим рівнем розвитку soft skills (у 1,3 рази), зменшилася кількість учнів з показниками низького рівня (у 2,5 рази).

Отже, результати проведеного експерименту підтвердили висунуту нами гіпотезу, що STEM-проекти мають великий потенціал для розвитку soft skills здобувачів початкової освіти.